

Pastirsko pismo – 15. listopada, 2016.

Od sukoba do zajedništva

Tijekom 2017. pozornost će biti usmjerena na jedan događaj koji je imao velike posljedice za kršćansku vjeru u Europi. Godine 1517. započeo je Martin Luther jedan proces koji je poznat u povijesti kao reformacija. Dakle, ovo predstavlja za našu subraću iz Evangelističke i luteranske crkve vrlo važan događaj u njihovoj crkvenoj tradiciji i identitetu. Ali budući da je reformacija nezamisliva bez katoličke pozadine, prikladno je da i mi kršćani katolici ovom razmišljamo, a što je već došlo do izražaja u jednoj publikaciji pod imenom: *Od sukoba do zajedništva*. Ovo je rezultat dijaloga unutar luteransko-rimokatoličke komisije za jedinstvo Crkve. U ovom pismu usmjereni smo na zajedničku uspomenu i sjećanje, a poruka je više prožeta pokajanjem nego nekim slavljem

Reformacija je naime – unatoč razumljivih razloga – prouzročila podjelu u kršćanstvu od koje i danas kršćanstvo bolno trpi. Iz tog razloga ne može 500. obljetnica reformacije biti nešto što ćemo slaviti u stvarnom smislu. Više bi to trebao biti događaj kojeg se sjećamo sa velikom žalošću. Proces pomirenja između Katoličke crkve i Reformiranih crkava počeo je prije nekoliko desetljeća. Ipak ne smijemo se umoriti na tom putu, nego nastaviti težiti prema punom zajedništvu u Kristu.

Katolička crkva je na početku šesnaestog stoljeća bila u velikoj potrebi obnove, nešto čega su, ne samo Martin Luther, nego i drugi u to vrijeme bili svjesni i na to pozivali. Ali umjesto da se pozabave s nužnim pitanjima kršćanske nauke, kršćani su, tražeći obnovu, nanijeli i zadali jedni drugima puno bola. Na završetku Tjedne molitve za jedinstvo kršćana na početku ove godine, molio je papa Franjo za „milosrđe i oprostjenje za ponašanje katolika koje nije bilo u skladu sa Evanđeljem u odnosu prema drugim kršćanima“. Jedan broj svećenika iz Evangelističko-luteranske crkve u Švedskoj na ovo su odgovorili moleći također i nas katolike za oprostjenje.

Sada je važno pitanje, kako možemo zajedno ići dalje kako bismo zajedno rasli u vjeri, nadi i ljubavi. Mi, katolički biskupi Sjeverne Europe, želimo krenuti ovim putem pomirenja zajedno sa braćom i sestrama iz Protestantske crkve i sve učiniti kako bismo unaprijedili jedinstvo.

Ecclesia semper reformanda – Crkva se uvijek treba mijenjati

Crkva se uvijek mora obraćati i obnavljati u Kristu. Uistinu sveti smo narod, ali i narod grijeha na hodočašću prema vječnosti. Obraćanje, pokajanje i sazrijevanje u vjeri su važne polazne točke, mjesta i trenutci na tom putu. Katolička Crkva se nakon Drugog Vatikanskog koncila puno otvorila onim vrijednostima koje naglašava Evangelističko-luteranska Crkva; a to je: uloga Biblije i značenje svećeničke službe koju svi krštenici baštine. Na taj način su mnoge razlike nestale.

Ono što nas još uvijek razdvaja između ostalog jest sakramentalnost Crkve, kao i pitanje kako sakramente i službe u Crkvi razumjeti i tumačiti. Kao katolici vjerujemo da je Crkva temeljni sakrament, u tom smislu da Riječ koja je tijelom postala postaje prisutna preko sakramenata, da se u ljubavi s nama sjedinjuje i da nas mijenja u samu sebe.

Istovremeno primjećujemo kako se mnogi vjernici iz Evangeličko-luteranskih kršćana sve više i više otvaraju ovim aspektima. Pitanje koje je još neriješeno i koje obje strane doživljavaju kao bolnu točku jest zajednička euharistija. Iako je ova čežnja opravdana, jedinstvo oko stola Gospodnjeg mora također odražavati i puno jedinstvo u vjeri.

Također i Petrova služba za mnoge Evangeličko-luteranske kršćane je teško razumljiva i prihvatljiva. Papa Franjo svojom osobnošću je ipak učinio da je ovo postalo malo više shvatljivo. Već je papa Ivan Pavao II pozvao sve kršćane nekatolike da razmišljaju o drugom načinu i mogućnošću vršenja Petrove službe (*Ut unum sint*, br. 95).

Uloga Marije i svetaca je već tradicionalno bila pitanje o kojem se nije našlo zajedničko mišljenje. Ali mnogi kršćani nekatolici ponovno su pronašli i otkrili značenje Marije kao Majke Božje i kao uzor u vjeri.

Unatoč obostranog približavanja u pitanjima nauka vjere, izgleda da je u zadnje vrijeme došlo do veće razlike u etičkim i moralnim pitanjima. Iako ovo u nekoj mjeri otežava dijalog, ipak dijalog ne bi trebao prestati.

Definicija kršćanske vjere

Kršćani su kroz sva vremena formulirali stavke vjere, kako bi jasno definirali nauku vjere i odvojili je od krivog shvaćanja ili kako bi vjeru posredovali na jedan razumljiv način. Ovakve definicije su se često pretvarale u pitanja sukoba koja su kroz dugo vremena stvarala oštre prostore sukoba među kršćanima. Na taj način su funkcionirala i pravila ponašanja reformatora, koja su nas jako razdvajala stotinama godina. Za nas katolike je ipak utješno da se konstruktivno hrvemo i borimo s ovim pravilima ponašanja.

Sola fide – jedino vjera

Vjera je bezuvjetno nužna za opravdanje. Središnje tajne vjere – na primjer, Trojstvo, Isus Krist, spasenje i opravdanje – dijelimo s našom Evangeličko-luteranskom braćom i sestrama. Radujemo se ovom jedinstvu vjere, koja je utemeljena na jednom jedinom krštenju i koja dolazi do izražaja u zajedničkoj deklaraciji o nauci opravdanja. Zato je također i naš zadatak unositi zajedničko svjedočanstvo o ovim istinama vjere u naše sekularizirano društvo. U našim nordijskim zemljama, u kojima je većina ljudi krštena, ali gdje samo mali broj prakticira svoju vjeru, nužno je naviještati radosnu vijest zajedno i usklađeno.

Sola Scriptura – Jedino Pismo

Jedino Sveto Pismo nam donosi punu objavu o spasenju koje nam se nudi po Isusu Kristu. Ta objava je primljena i širi se dalje preko Crkve. Ova živa tradicija je snagom učiteljstva Crkve postala pisani zakon sadržan u Svetom Pismu. Za nas katolike učiteljstvo Crkve, tradicija i Pismo idu skupa. U Crkvi i zajedno s Crkvom Sveto Pismo nam se otvara. Na taj način vjera za nas postaje sve više živa vjera. U zadnje vrijeme se broj Evangeličko-luteranskih kršćana povećava koji su jedinstveni s nama u ovakvom shvaćanju i vjeruju da su Pismo i tradicija Crkve usko povezani.

Sola gratia – Jedino milost

„Sve je milost“, kaže sveta Mala Terezija, naučiteljica Crkve. Ovo bismo mogli shvatiti i kao katolički odgovor Martinu Lutheru. Bez Božje milosti ništa dobrog ne možemo učiniti. Bez Njegove milosti nikad nećemo zadobiti vječni život. Samo po Božjoj milosti možemo postati opravdani i sveti. Milost nas uistinu može promijeniti, ali i mi moramo također odgovoriti na tu milost i sa milošću surađivati. U Mariji, Majci Božjoj, punoj milosti i bezgrješnoj, vidimo kako Bog može daleko doći i ući u čovjeka.

Mnogim evangeličko-luteranskim kršćanima još uvijek je teško prihvatiti ovu istinu. Ali također primjećujemo da se mnogi od njih otvaraju sličnim pitanjima o rastu u molitvi i svetosti.

Simul iustus et peccator – Istovremeno pravednik i grješnik

Svi smo mi istovremeno i pravednici i grješnici. Kao katolici zaista vjerujemo da smo grješnici. Ali Božjom milošću u sakramentu pomirenja dobivamo oprostjenje naših grijeha. Kao kršteni kršćani pozvani smo na svetost. Crkva je škola svetosti. Sveci, kojima se možemo preporučiti i tražiti zagovor snagom njihovih molitava, jesu svijetao primjer i uzor ove svetosti. Jedan od ovih primjera je i žena iz naših zemalja, sveta Maria Elisabeth Hesselblad, koja je nedavno proglašena svetom. Ona je poticaj da svi slijedimo put svetosti na jedan više svjestan način.

Vidimo da se mnogi evangeličko-luteranski kršćani sve više otvaraju svecima, kao na primjer, svetom Franji Asiškom i svetoj Majci Tereziji iz Calcute. U našem sekulariziranom svijetu potrebni su nam takvi svjedoci vjere. Oni su živi i uvjerljivi svjedoci naše vjere.

Martyrium - Mučeništvo

Znademo da su mnogi kršćani i u naše vrijeme progonjeni zbog svoje vjere i da postoje mnoga svjedočanstva vjere potvrđena krvlju. Mučeništvo povezuje kršćane iz različitih crkava. U mislima imamo sve kršćane, a posebno kršćane Srednjeg Istoka, koji su progonjeni, a ipak vjerno stoje uz Krista i Njegovu Crkvu. Njihovim primjerom i uzorom i mi se učvršćujemo u svojoj vjeri. Mnogi su kršćani iz ovih zemalja došli k nama u naše zemlje, ovdje čuvaju i produbljuju svoju vjeru. Tako i mi možemo više i više davati zajedničko svjedočanstvo o uskrsnom Gospodinu.

Izgledi za budućnost

Zajednička deklaracija *Od sukoba do zajedništva* završava sa pet ekumenskih imperativa, koji su izazov za katolike kao i za luterane, da poduzimamo još brže korake na zajedničkom putu prema jedinstvu. Ovu su te upute:

1. Izgledi za budućnost: Polazna točka jedinstvo, ne raskol - i jačati to zajednički.
2. Dozvoliti se obostrano mijenjati svjedočanstvom vjere drugih.
3. Obvezati se tražiti vidljivo jedinstvo.
4. Zajedno ponovno otkriti snagu u Evanđelju Isusa Krista za naše vrijeme.
5. Zajedno svjedočiti Božju milost u naviještanju i služenju svijetu.

Iako ovih pet imperativa govori o velikom i ne uvijek lakom radu i zalaganju, njihova poruka je nedvosmislena. Ali ovo će postati stvarnost samo ako se potpuno predamo Kristu i zajedno ponovno otkrijemo snagu Evanđelja (usporedi 4. imperativ).

Radujemo se i zahvaljujemo Bogu da sveti otac papa Franjo dolazi u Lund povodom obilježavanja, sjećanja i uspomene na događaj reformacije, da nas ojača u vjeri.

Pozivamo sve katolike da prate pripreme papinog dolaska svojim molitvama i da, što je moguće više, sudjeluju u ekumenskom skupu i Areni u Malmöu, kao i na Misi na stadionu Swedbank.

Na taj način pokazujemo i radost da smo kao katolici ujedinjeni s papom Franjom, a također pokazujemo poštovanje prema našoj evangeličko-luteranskoj subraći, čiji je identitet izrastao iz

reformacije. Unatoč različitostima koje postoje, s nadom u Božju milost smo uvjereni da ćemo naći puteve zajedničkom jedinstvu.

Na dan svete Terezije Avilske, 15. listopada, 2016.

Nordijska Biskupska konferencija